

MINISTR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Praha dne 30. prosince 2020

Č. j.: MZP/2020/430/981

Sp. zn. P/3857

Vypraveno dne: 31. 12. 2020

**ZÁVAZNÉ STANOVISKO K ŽÁDOSTI ODVOLACÍHO SPRÁVNÍHO ORGÁNU
O POTVRZENÍ ČI ZMĚNU ZÁVAZNÉHO STANOVISKA**

Ministr životního prostředí jako věcně příslušný správní orgán k potvrzení či změně závazného stanoviska Ministerstva životního prostředí, odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence (dále jen „ministerstvo“), ze dne 30. 11. 2016, č.j. 63946/ENV/16, a závazného stanoviska ministerstva ze dne 23. 4. 2018, č.j. MZP/2017/710/1294, a to v důsledku žádosti podané Krajským úřadem Olomouckého kraje (dále jen „KU“), ze dne 25. 11. 2020, č.j. KUOK 126081/2020, jakožto odvolacím správním orgánem v řízení o odvolání do rozhodnutí Magistrátu města Olomouce, odboru stavebního, oddělení územně správního, ze dne 19. 11. 2019, č.j. 82/2019, Sp.zn.: S-SMOL/175637/2018/OS, č.j.: SMOL/240886/2019/OS/US/Sem (dále jen „stavební úřad“), jímž tento úřad povolil změnu územního rozhodnutí č. 32/2006, vydaného Městským úřadem Přerov, Stavebním úřadem, dne 3. 3. 2006 pod č.j. SÚS3229/2005-KI o umístění stavby „Dálnice D1, stavba 0136 Říkovice – Přerov“, kterým byla umístěna stavba pozemní komunikace – dálnice D1, úsek Říkovice – Přerov II – Předmostí, staničení v km 75,300 – 85,400, včetně souvisejících a doplňkových staveb, a dále v důsledku vydání rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 10. 2020, č.j. 38 A 6/2020 – 230, kterým bylo zrušeno rozhodnutí KU ze dne 8. 6. 2020, č.j. KUOK 62851/2020, a věc byla vrácena KU k dalšímu řízení, rozhodl podle ustanovení § 149 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“),

t a k t o:

I. Závazné stanovisko ministerstva ze dne 30. 11. 2016, č.j. 63946/ENV/16, **se m ě n í** podle ustanovení § 149 odst. 5 správního řádu tak, že se v tomto stanovisku stanovená opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů na životní prostředí pro navazující řízení mění tak, že tato **opatření se nově stanovují takto** (odlišně formulovaná opatření od původních jsou podtržením zvýrazněna):

Opatření pro fázi přípravy

1. Na základě výsledků hlukové studie a konzultace s příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví stanovit objekty, u nichž by mohlo dojít k navýšení hlukové zátěže na úroveň, která by mohla způsobit poškození zdraví nebo narušit pobytovou pohodu (dle hodnocení vlivů na veřejné zdraví, RNDr. Bohumil Pokorný, CSc., 11/2016), a u těchto objektů provést měření hluku před zahájením výstavby. Plán měření hlukové zátěže včetně specifikace všech referenčních bodů (adresa, č.p., p.č. včetně vzdálenosti od komunikace a způsobu využití objektu) a odsouhlasený příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví předložit k žádosti o stavební povolení. Do měřených míst zahrnout i místa riziková z hlediska kumulace hlukové zátěže z jiných zdrojů, zejména z provozu na železnici.
2. V projektu SO 209 (Estakáda v km 82,973 přes Bečvu a žel. trať Olomouc – Přerov) provést taková opatření, aby nedocházelo k nežádoucímu šíření hluku (např. uzavření zrcadla mostu, použití málo hlučných dilatačních závěrů mostní konstrukce pro snížení šíření hluku konstrukcí mostu).
3. Na základě vyhodnocení objektů v blízkosti tělesa dálnice z hlediska možného působení vibrací (dle geotechnického průzkumu, GeoTec-GS, a.s., 05/2016) navrhnout způsob kontroly vlivu vibrací ze stavebních prací a provozu záměru na tyto objekty s následným návrhem nápravy případně zjištěného nevyhovujícího stavu.
4. Dodržet navržený monitoring podzemních vod v úseku průchodu záměru vnějším ochranným pásmem 2. stupně jímacího území Tovačov, Troubky, Brodek dle plánu monitoringu, tzn. monitoring zahájit ještě před započítáním výstavby záměru. Při monitoringu zajistit také sledování vlivu agresivity prostředí v lokalitě estakády v km 83,150 až 83,300 (průchod územím skládky zelené skalice) a tento monitoring koordinovat s již existující provozovanou monitorovací soustavou podzemních vod v území. Výsledky monitoringu včetně vyhodnocení případných změn předkládat příslušnému vodoprávnímu úřadu min. 1 x za 6 měsíců.
5. Dodržet navržené řešení založení mostního objektu v oblasti průchodu územím skládky zelené skalice (km cca 83,150 až 83,300) s ohledem na specifika dané lokality (stávající síť monitorovacích vrtů, stávající milánská stěna, agresivita prostředí pro zakládání staveb).
6. V lokalitách s obytnou zástavbou sousedící s navrhovanou trasou předmětného úseku dálnice D1 provést před zahájením stavby měření imisních koncentrací hlavních polutantů (PM10; PM2,5; NOx, benzo(a)pyren). Měření provádět tak, aby bylo možno vyloučit sezónní vlivy vytápění.
7. Předložit návrh způsobu a četnosti monitorování odváděných dešťových vod.
8. Navrhnout vhodný způsob zimní údržby komunikace snižující využití posypových solí s ohledem na průchod dálnice D1 vnějším ochranným pásmem 2. stupně jímacího území Tovačov, Troubky, Brodek, územím chráněné oblasti přirozené akumulace vod Kvartér řeky Moravy a ochranným pásmem zdrojů přírodních minerálních vod Horní Moštěnice.

Opatření pro fázi výstavby

9. Dodržet opatření pro splnění hlukových limitů požadovaná v závěru doplnění hlukové studie (Ing. Jiří Kostečka, Brno, 04/2016) – na části větve V1 a na větvi V10 MÚK Přerov

- sever a v úseku km 82,693 až 84,400 realizovat nízkohlučný povrch vozovky (např. asfalt modifikovaný pryžovým granulátem) a rovněž provést opatření týkající se SO 209 (viz opatření č. 2 tohoto závazného stanoviska).
10. Pro dobu realizace záměru stanovit odborný přírodovědný dozor. Zajistit průběžně realizaci opatření pro minimalizaci střetů živočichů s vozidly a tělesem dálnice (oplocení zamezující vstupu živočichů do prostoru dálnice, ale umožňující jejich průchod z prostoru dálnice, volba vhodné úpravy protihlukových stěn na mostech omezující střety ptáků s konstrukcemi, pod mostními konstrukcemi umožnit průchod zvěře apod.) v souladu se závěry a návrhy dílčí zprávy o výsledcích revizního biologického průzkumu (HBH Projekt spol. s r.o., Mgr. Tomáš Šikula, 08/2016). Při návrhu těchto opatření respektovat migrační trasy živočichů a funkčnost územního systému ekologické stability (dále jen „ÚSES“).
 11. V lokalitě průchodu oblastí skládky zelené skalice zajistit nad rámec platných předpisů vzorkování a rozbory výkopových zemin min. z každých 2000 t odvážených výkopových zemin. V případě zjištění výkopových zemin nevhodných pro ukládání na povrchu terénu zajistit jejich uložení na skládku příslušné skupiny odpadů.
 12. V rámci výstavby záměru organizovat dopravu tak, aby byly minimalizovány průjezdy obytnou zástavbou a upřednostněna doprava po ose stavby. Neumožnit provoz vozidel a mechanizace mimo staveništní komunikace a mimo obvod staveniště.
 13. Hlučné stavební práce v blízkosti obytné zástavby neprovádět v noční době od 21:00 do 7:00 hod.
 14. Stavební dvory a sklady závadných látek včetně stavebních odpadů situovat mimo ochranné pásmo jímacího území Tovačov, Troubky, Brodek, ochranné pásmo zdrojů přírodních minerálních vod Horní Moštěnice a chráněnou oblast přirozené akumulace vod (dále jen „CHOPAV“) Kvartér řeky Moravy a mimo hodnotné biotopy, především mimo nivy potoků, vlhké louky a mokřadní biotopy.
 15. Za realizované PHS vysadit dle možností trvalého záboru stavby prostorově odpovídající a maximálně souvislé množství neopadavé zeleně pro optické odclonění stavby dálnice od obytné zástavby. Výsadbou zeleně posílit lokální biocentrum BC 7/45 (Na rybníku) v km 84,300 – 84,900.
 16. Nátěry mostních konstrukcí nad vodotečemi provádět se zaplachtováním zamezujícím úkapy závadných látek do vodotečí.

Opatření pro fázi provozu

17. U objektů stanovených dle opatření č. 1 tohoto stanoviska, případně u jiných objektů dle dohody s příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví, provést měření hluku v době provozu (předčasné užívání stavby nebo zkušební provoz). Na základě výsledků měření (při porovnání s výsledky měření podle opatření č. 1 tohoto stanoviska) navrhnout a realizovat případná další potřebná protihluková opatření (např. ověření vhodnosti sloučení nebo úprav protihlukových stěn v lokalitě MÚK Přerov-sever). Výsledky měření včetně vyhodnocení předložit ke kolaudačnímu řízení.
18. V lokalitách s obytnou zástavbou sousedící s navrhovanou trasou předmětného úseku dálnice D1 provést v době provozu (předčasné užívání stavby nebo zkušební provoz) měření imisních koncentrací hlavních polutantů (PM₁₀; PM_{2,5}; NO_x, benzo(a)pyren). Měření provádět tak, aby bylo možno vyloučit sezónní vlivy vytápění. Na základě výsledků

měření (při porovnání s výsledky měření podle opatření č. 6 tohoto stanoviska) navrhnout a v dohodě s orgánem ochrany přírody a krajiny a s dotčenými územními samosprávnými celky realizovat další opatření pro minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů na ovzduší (např. výsadbu zeleně v širším území, v gesci provozovatele zvýšit četnost provozního čištění vozovky dálnice apod.).

Ve zbytku se souhlasné závazné stanovisko ministerstva ze dne 30. 11. 2016, č.j. 63946/ENV/16, **p o t v r z u j e**.

II. Závazné stanovisko ministerstva ze dne 23. 4. 2018, č.j. MZP/2017/710/1294, **se** podle ustanovení § 149 odst. 5 správního řádu **p o t v r z u j e**.

O d ů v o d n ě n í :

Záměr „D1 0136 Říkovice - Přerov“ (dále jen „předmětný záměr“) byl podroben procesu posuzování vlivů na životní prostředí jako prioritní dopravní záměr (dále jen „proces EIA“) dle ustanovení § 23a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 100/2001 Sb.“), v roce 2016. Souhlasné závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru „D1 0136 Říkovice - Přerov“ na životní prostředí vydalo ministerstvo dne 30. 11. 2016 pod č.j. 63946/ENV/16 (dále jen „prioritní stanovisko EIA“).

V návaznosti na požadavky novelizace zákona č. 100/2001 Sb., provedené zákonem č. 326/2017 Sb., vydalo ministerstvo v souladu s ustanovením § 9a odst. 6 cit. zákona souhlasné závazné stanovisko k ověření změn předmětného záměru ze dne 23. 4. 2018, č.j. MZP/2017/710/1294 (dále jen „závazné stanovisko k ověření změn“).

Dne 19. 11. 2019 vydal stavební úřad pod č. j. SMOL/240886/ 2019/OS/US/Sem rozhodnutí č. 82/2019 o změně územního rozhodnutí Městského úřadu Přerov č. 32/2006, č. j. SÚ-3229/2005-KI, o umístění stavby „Dálnice D1, stavba 0136 Říkovice - Přerov“.

Proti tomuto rozhodnutí bylo podáno několik odvolání, přičemž odvolání spolku Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu, IČO: 670 10 041, se sídlem Cejl 866/50a, 602 00 Brno (dále jen „Děti Země-Klub za udržitelnou dopravu“), odvolání spolku Občanské sdružení Krajina Dluhonice, z.s. (nově pod názvem Krajina Dluhonice, z.s.), IČO: 265 31 437, se sídlem U Zbrojice 46/3, Přerov V - Dluhonice, 750 02 Přerov (dále jen „Krajina Dluhonice“), a odvolání spolku Voda z Tetčic, z.s., IČO: 22678956, se sídlem Hybešova 178, 664 17 Tetčice (dále jen „Voda z Tetčic“), směřují i proti obsahu předmětných stanovisek. Námitky těchto odvolatelů jsou uvedeny dále společně s jejich vypořádáním.

Závazným stanoviskem ministra životního prostředí ze dne 20. 4. 2020 (vypraveno dne 21. 4. 2020), č.j. MZP/2020/430/225, sp. zn. P/3778 (dále jen „závazné stanovisko ministra ŽP ze dne 20. 4. 2020“), byly námitky odvolatelů zamítnuty jako nedůvodné s tím, že bylo podle ustanovení § 149 odst. 5 správního řádu potvrzeno jak prioritní stanovisko EIA, tak závazné stanovisko k ověření změn.

Rozhodnutím KU ze dne 8. 6. 2020, č.j. KUOK 62851/2020, bylo pravomocně rozhodnuto o podaných odvoláních proti rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 19. 11. 2019, č.j. 82/2019, Sp.zn.: S-SMOL/175637/2018/OS, č.j.: SMOL/240886/2019/OS/US/Sem. Podkladem pro toto rozhodnutí bylo také závazné stanovisko ministra ŽP ze dne 20. 4. 2020.

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 10. 2020, č.j. 38 A 6/2020 – 230 (dále jen „rozsudek KS“), bylo zrušeno rozhodnutí KU ze dne 8. 6. 2020, č.j. KUOK 62851/2020, a věc byla vrácena KU k dalšímu řízení. Přípisem KU ze dne 25. 11. 2020, č.j. KUOK 126081/2020, požádal KU podle ustanovení § 149 odst. 5 správního řádu o potvrzení nebo změnu prioritního stanoviska EIA a závazného stanoviska k ověření změn, a to v návaznosti na právní názor uvedený v rozsudku KS.

Předmětná závazná stanoviska ministerstva jsou definována správním řádem v jeho ustanovení § 149 odst. 1 jako úkon učiněný správním orgánem na základě zákona, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu.

Jestliže odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá odvolací správní orgán v souladu s ustanovením § 149 odst. 5 správního řádu potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska.

Nadřízeným správním orgánem podle ustanovení § 178 odst. 1 správního řádu a zároveň i příslušným správním orgánem k přezkoumání předmětných stanovisek ministerstva dle ustanovení § 149 odst. 5 správního řádu je ministr životního prostředí.

Žádost KU o přezkoumání předmětných závazných stanovisek ministerstva jsem spolu s příslušným spisovým materiálem předložil k posouzení své rozkladové komisi ustavené podle ustanovení § 152 odst. 3 správního řádu. V daném případě bylo nezbytné respektovat právní názor uvedený v rozsudku KS. S přihlédnutím k návrhu rozkladové komise jsem dospěl k závěru, že prioritní stanovisko EIA přísluší změnit, jak je shora uvedeno, a závazné stanovisko k ověření změn potvrdit.

V tomto postupu je třeba vycházet jak z definice závazného stanoviska (ustanovení § 149 odst. 1 správního řádu), tak ze základních zásad činnosti správních orgánů (ustanovení § 2 až § 8 správního řádu) ve vztahu k oběma výše uvedeným stanoviskům ministerstva.

Prioritní stanovisko EIA bylo vydáno v souladu s ustanovením § 23a odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., ze kterého vyplývá: „Příslušný úřad vydá k prioritnímu dopravnímu záměru závazné stanovisko k vlivům prioritního dopravního záměru na životní prostředí, které je podkladem pro vydání rozhodnutí v navazujících řízeních. Závazné stanovisko podle věty první obsahuje opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů na životní prostředí. Platnost závazného stanoviska podle věty první je 5 let.“

V případě závazného stanoviska k ověření změn se jedná o jeho soulad s požadavky ustanovení § 9a odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb., ze kterého vyplývá: „Nejdříve 90 dnů před podáním žádosti o zahájení navazujícího řízení, nejpozději však v den podání žádosti o zahájení navazujícího řízení, předloží oznamovatel příslušnému úřadu, který vydal stanovisko, dokumentaci pro příslušné navazující řízení včetně úplného popisu případných změn oproti záměru, ke kterému bylo vydáno stanovisko, a to v rozsahu části nebo etapy záměru, která je předmětem navazujícího řízení. Příslušný úřad ověří na základě oznámení o zahájení řízení zaslaného tomuto

úřadu správním orgánem příslušným k vedení navazujícího řízení každý záměr a vydá nesouhlasné závazné stanovisko, jestliže došlo ke změnám záměru, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, zejména ke zvýšení jeho kapacity a rozsahu nebo ke změně jeho technologie, řízení provozu nebo způsobu užívání. Tyto změny jsou předmětem posuzování podle § 4 odst. 1 písm. g). Jestliže nedošlo ke změnám záměru podle věty druhé, příslušný úřad vydá souhlasné závazné stanovisko. V tomto závazném stanovisku příslušný úřad s přihlédnutím k podkladům podle odstavce 1 určí, které z podmínek stanoviska jsou v důsledku jiných změn záměru neproveditelné, a to případně v součinnosti s příslušnými dotčenými orgány. Pokud nebyly dokumenty podle věty první předány ve stanovené lhůtě, má se za to, že nebyly předány.“

Po přezkoumání prioritního stanoviska EIA jsem v návaznosti na závazný právní názor uvedený v rozsudku KS dospěl k závěru, že je nezbytné, aby byla v tomto stanovisku stanovena opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů na životní prostředí pro navazující řízení změněna.

Nutnost změnit uvedená opatření vyplývá z právního názoru uvedeného v rozsudku KS v bodech 30 až 34, kde se uvádí:

„30. Krajský soud však shledal důvodné námitky žalobců směřující proti tomu, že prioritní stanovisko, potažmo potvrzující stanovisko ministra životního prostředí se nedostatečně, resp. nezákonně vypořádalo s požadavkem týkajícím se předložení podkladů řešení zimní údržby, kdy podle prioritního stanoviska EIA je toto požadováno až ke kolaudačnímu souhlasu.

31. Z § 43 odst. 3 vyhl. č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, vyplývá ohledně postupu při odstraňování závad ve sjízdnosti dálnic, že se posyp či postřik provádí zásadně chemickými rozmrazovacími materiály, především prostřednictvím mechanismů či zařízení, která umožňují přesné dávkování a rovnoměrné rozprostření chemických rozmrazovacích látek na vozovce. Zdrsňovací materiály se pak používají pouze v případě, kdy je pro daný úsek vydán zákaz použití chemických rozmrazovacích materiálů, anebo pokud by jejich použitím nebylo možno v důsledku povětrnostní situace zmírnit závady ve sjízdnosti.

32. Z citovaného ustanovení vyplývá jednoznačně, že závady ve sjízdnosti dálnic se odstraňují primárně chemickými rozmrazovacími materiály, a to s výjimkou úseků, pro které je vydán zákaz jejich použití. Podle krajského soudu je nutno v tomto směru dojít k závěru, že za situace, kdy průběh dálnice je navrhován vnějším ochranným vodním pásmem II. stupně ve vztahu k řece Bečvě a ochranných pásem zdrojů přírodních minerálních vod Horní Moštěnice, nelze vyloučit nepříznivý vliv užitých chemických materiálů na životní prostředí, zejména na kvalitu vod. Lze také přisvědčit argumentaci osoby zúčastněné na řízení – Voda z Tetčic, že uvedené může být ve svém důsledku důvodem negativního dotčení zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin, pro které by případně bylo třeba vydat postupem podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, výjimku ze zákazu. Je pravdou, že možnost chemického znečištění recipientů, zejména řeky Bečvy, posypovou solí, které může být důvodem negativního vlivu, není nikde řešena, a to ani v předmětu územního rozhodnutí. Případná výjimka by přitom musela být vydána před změnou umístění stavby. Podle krajského soudu tak způsob odstraňování závad ve sjízdnosti dálnice není z povahy věci pouze technikálií, kterou by bylo možno odložit až do kolaudačního řízení, neboť již v územním řízení je nezbytné se zabývat s ohledem na konkrétní průběh dálnice krajinou tím, na jakém úseku dálnice bude užit posyp chemický a na jakém způsob odlišný (zdrsňovací) a v návaznosti na to pak také to, jakým způsobem a kam budou z dálnice odváděny nečistoty a jak s nimi bude nakládáno. Takové řešení však již musí být zásadně součástí územního rozhodnutí o umístění stavby, neboť ve stavebním řízení se stanovují již konkrétní podmínky pro provedení stavby,

a pokud je to třeba, i pro její užívání. Aby však mohly být, i ve vztahu k umístění odvodů nečistot vznikajících při odstraňování závad ve sjízdnosti dálnic do recipientů, stanoveny podmínky pro konkrétní provedení stavby, musí být nejprve stanoveny podmínky pro umístění těchto stavebních prvků celé stavby, a to bezpodmínečně při zohlednění umístění stavby na životní prostředí.

33. Konečně, lze také přisvědčit žalobcům, že odsunem řešení způsobu posypu dálnice až do kolaudačního řízení dojde k vyloučení dotčené veřejnosti z účasti na řízení, což s ohledem na shora uvedené předpokládané možné negativní vlivy na životní prostředí krajský soud hodnotí jako rozporné s účelem posouzení vlivů záměrů na životní prostředí a účinné možnosti účasti dotčené veřejnosti na jejich posuzování.

34. Krajský soud má tedy prioritní závazné stanovisko EIA z 30. 11. 2016 a následné potvrzující stanovisko ministra životního prostředí z 20. 4. 2020 za nezákonné, neboť ve shora vymezeném směru neobsahovalo v rozporu § 23a odst. 3 věta druhá zákona o EIA dostatečné opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů na životní prostředí. Jestliže MMOL a žalovaný z tohoto nezákonného stanoviska vycházel, jsou nutně i jejich rozhodnutí nezákonná. Oproti tomu krajský soud neshledal prioritní stanovisko EIA a následné potvrzující stanovisko za nezákonné, pokud se v něm dotčený orgán optikou žalobců nevypořádal s variantou přeložení dálnice o 150 m a tím snížení negativních vlivů na životní prostředí a shodně pak ve vztahu k vypořádání námitek týkajících se PHS. Pokud se týká variant průběhu dálnice územím, lze odkázat na shora citované závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 44/18 v bodě [52], podle kterého by nebylo efektivní znovu podstupovat celý proces posuzování vlivů na životní prostředí včetně řešení vhodnosti zvolené varianty z pohledu ochrany životního prostředí. Pokud se týče PHS, má krajský soud shodně s ministrem životního prostředí za to, že se jedná o otázky, které lze řešit až v některém z navazujících správních řízení, a to zejména v řízení stavebním." (konec citace z rozsudku KS).

Prioritní stanovisko EIA je podle právního názoru soudu nezákonné výhradně z důvodu, že neobsahuje v rozporu s ustanovením § 23a odst. 3 věta druhá zákona č. 100/2001 Sb. dostatečné opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů předmětného záměru na životní prostředí. Tuto shledanou nedostatečnost soud vztáhl výhradně k problematice řešení zimní údržby, resp. výhradně k formulaci podmínky č. 18 prioritního stanoviska EIA.

Vzhledem k tomu, že výše uvedené je jediným důvodem, proč bylo rozsudkem KS prioritní stanovisko EIA označeno za nezákonné, dospěl jsem k závěru, že je nezbytné odstranit tuto nezákonnost tak, že příslušná opatření stanovená v prioritním stanovisku EIA budou změněna. Konkrétně se jedná o změnu opatření č. 18, které nyní v prioritním stanovisku EIA zní: „Ke kolaudačnímu řízení navrhnout vhodný způsob zimní údržby komunikace snižující využití posypových solí s ohledem na průchod dálnice D1 vnějším ochranným pásmem 2. stupně jímacího území Tovačov, Troubky, Brodek, územím CHOPAV Kvartér řeky Moravy a ochranným pásmem zdrojů přírodních minerálních vod Horní Moštěnice.“. V rámci změny formulace podmínky č. 18 prioritního stanoviska EIA proto došlo k vypuštění formulace „Ke kolaudačnímu řízení navrhnout“, která byla nahrazena slovem „Navrhnout“. Toto opatření proto bylo zařazeno mezi opatření pro fázi přípravy předmětného záměru jako podmínka č. 8, aby řešení tohoto opatření bylo součástí územního rozhodnutí o umístění stavby předmětného záměru v souladu s právním názorem rozsudku KS.

Přestože se rozsudek KS nezabýval podmínkou č. 15 prioritního stanoviska EIA, která nyní zní: „Nejpozději ke kolaudaci předložit návrh způsobu a četnosti monitorování odváděných dešťových vod.“, přísluší obdobným způsobem upravit i tuto podmínku. Podmínka č. 15 totiž z formálního hlediska obdobným způsobem jako podmínka č. 18 přistupuje k řešení otázky, která je věcně související s podmínkou č. 18. Není tedy vyloučeno, že pokud by soud obdržel k podmínce č. 15

obdobné námitky, jako k podmínce č. 18, došel by k obdobným závěrům. V podmínce č. 15 proto byla slova „*Nejpozději ke kolaudaci předložit*“ nahrazena „*Předložit*“. Tato podmínka byla proto zařazena jako podmínka č. 7 mezi opatření pro fázi přípravy předmětného záměru, aby řešení tohoto opatření bylo součástí územního rozhodnutí o umístění stavby předmětného záměru v souladu s právním názorem uvedeným v rozsudku KS. Obě změněné podmínky č. 15 a 18 tak byly nově přecíslovány na podmínky č. 7 a 8 a byly přesunuty za stávající podmínku č. 6 do stávající skupiny opatření nadepsaných „*Opatření pro fázi přípravy*“.

Dospěl jsem k závěru, že výše uvedené změny jsou dostatečné k tomu, aby bylo závěrům učiněným v rozsudku KS plně vyhověno. Otázka dostatečného opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů na životní prostředí bude změnou podmínky č. 18 (a č. 15) prioritního stanoviska EIA vyřešena. Podmínky prioritního stanoviska EIA jsou všechny beze zbytku formulovány výhradně pro navazující řízení (viz ust. § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb.). Z nové textace podmínek je tedy zřejmé, že konkrétní návrhy zimní údržby a monitoringu odváděných dešťových vod musejí být vyřešeny v některém z navazujících řízení ve fázi přípravy předmětného záměru, čímž budou zcela odstraněny důvody, které soud vedly ke shledání nezákonnosti prioritního stanoviska EIA.

Po přezkoumání závazného stanoviska k ověření změn jsem dospěl k závěru, že toto stanovisko bylo vydáno v souladu s požadavky cit. ustanovení správního řádu a zákona č. 100/2001 Sb. Odkazuji proto na odůvodnění závazného stanoviska k ověření změn záměru, které je věcně správné a v souladu s požadavky uvedených právních předpisů.

Ve vztahu k námitkám uvedených odvolatelů (v souladu s jejich vypořádáním uvedeným v závazném stanovisku ministra ze dne 20. 4. 2020 a v souladu se závazným právním názorem uvedeným v rozsudku KS, které je kvalifikoval jako nedůvodné) konstatuji:

Ve vztahu ke shodným námitkám spolku Krajina Dluhonice a Děti Země - Klub za udržitelnou dopravu:

1. *Údajný rozpor ust. § 23a zákona č. 256/2016 Sb. se směrnicí EIA. Schválením zákona č. 256/2016 Sb., resp. § 23a zákona č. 100/2001 Sb., byl podle odvolatele porušen účel směrnice EIA. Nedošlo k řádnému posouzení vlivů záměru na životní prostředí v procesu EIA s přiměřenými lhůtami, s vyjádřením veřejnosti a s objektivním posouzením variant. Zákon č. 256/2016 Sb. je považován za odporující právu EU. Záměr byl účelově zařazen mezi tzv. prioritní stavby.*

K této námitce konstatuji, že uvedená námitka odvolatele je namířena proti právnímu rámci pro vydávání závazných stanovisek EIA u prioritních dopravních staveb podle ustanovení § 23a zákona č. 100/2001 Sb. O obdobné námitce již rozhodl Ústavní soud České republiky (dále jen „Ústavní soud“). Ústavní soud ve svém nálezu Pl. ÚS 44/18 ze dne 17. 7. 2019, ve kterém se zabýval návrhem Krajského soudu v Ostravě na zrušení ustanovení § 23a zákona č. 100/2001 Sb., shledal, že napadaná úprava je v souladu s ústavním pořádkem. Ustanovení § 23a zákona č. 100/2001 Sb. tedy nebylo zrušeno a je součástí právního řádu. Ústavní soud došel k závěru, že právní úprava splňuje kritérium rozumnosti v rámci provedeného testu racionality, neboť byla zvolena regulace schopná dosáhnout stanovených cílů s rozumnou mírou omezení práva dotčené veřejnosti na účast v procesu posuzování vlivů prioritních dopravních záměrů na životní prostředí. Ústavní soud dále konstatoval: „*Speciální postup podle napadeného § 23a zákona č. 100/2001 Sb. u prioritních dopravních záměrů je de facto řešením, v jehož důsledku jsou vlivy prioritních dopravních záměrů na životní prostředí znovu zkoumány, avšak s přihlédnutím k tomu, že předmětem zkoumání jsou dopravní stavby, pro které již bylo vydáno rozhodnutí o jejich umístění, a rovněž byly podrobeny hodnocení jejich vlivů na životní prostředí. Nebylo by tudíž efektivní znovu podstupovat celý proces posuzování vlivů na životní prostředí včetně řešení*

vhodnosti zvolené varianty z pohledu ochrany životního prostředí". S ohledem na skutečnost, že výše uvedený nálezn Ústavního soudu je podle čl. 89 odst. 2 Ústavy ČR závazný pro všechny orgány i osoby a potvrzuje ústavnost postupu podle ustanovení § 23a, považujeme proto námitku (rozpor) za vypořádanou. Dále je třeba doplnit, že přijetí znění § 23 zákona č. 100/2001 Sb. předcházela odborná i politická dohoda zástupců Ministerstva životního prostředí a vlády ČR s Evropskou komisí (dále jen „Komise“). Komise neuplatnila výhrady ve smyslu případného nesouladu se směrnicí EIA. Naopak výsledné znění reflektuje připomínky, které zástupci Komise uplatnili. Souhlasný postoj Komise byl v této věci založen na tom, že se jedná výhradně o záměry, které jsou v daném území již pravomocně umístěny, a rovněž o záměry, které již byly v minulosti posouzeny podle zákona č. 244/1992 Sb., kde veřejnost měla již jednou přístup do procesu EIA v obdobném rozsahu, který je jí do procesů EIA garantován dnes platným právem. Proto Komise přistoupila na předmětné řešení s výhradou, že dotčená veřejnost musí mít přístup do následného povoloovacího procesu, což je samozřejmě zajištěno institutem „navazujících řízení“. Nesoulad ustanovení § 23a se směrnicí EIA proto považují za čistě spekulativní, vzhledem k výše uvedené možnosti účasti veřejnosti nebyl proces EIA v případě tohoto záměru obejit. K možnému postupu podle čl. 267 Smlouvy o fungování EU se nelze vyjádřit, neboť tento postup je ve výhradní pravomoci soudní moci. S ohledem na argumentaci Ústavního soudu ve výše uvedeném rozhodnutí i s ohledem na postoj Komise se nedomnívám, že by nižší soudní instance mohly mít pochybnost o souladu ustanovení § 23a zákona č. 100/2001 Sb. se směrnicí EIA. Uvedené námitky jsou také podle rozsudku KS nedůvodné.

Námitky odvolatele tak odmitám jako důvodné.

2. Údajná nezákonnost procesu EIA a nezákonnost vydání stanoviska ze dne 15. 12. 2000, vydaného pod č.j. NM700/2934/OPVŽ/00 e.o. (dále jen „stanovisko z roku 2000“), a nezákonnost vydání prioritního stanoviska EIA. V letech 1995 až 2019 nedošlo podle odvolatele k žádnému odbornému posouzení reálných variant dálnice D1-0136 mimo zastavěné území Dluhonic (tj. městské části Přerova), ačkoliv takové náměty byly opakovaně požadovány.

K těmto námitkám odvolatele přísluší uvést, že tvrzená nezákonnost stanovisek EIA není dostatečně odůvodněná, není zřejmé, v čem by nezákonnost měla spočívat. Proces EIA v roce 2016 byl proveden v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb. a veškeré náležitosti požadované právními předpisy byly splněny. Námitky proti stanovisku z roku 2000 jsou irelevantní. Toto stanovisko je od 1. 4. 2015 nevyužitelné. Pokud bylo součástí spisového materiálu, pak jednak zcela nadbytečně a jednak výhradně informativně. Není možné z něho vycházet či o jeho nedostatky nebo neaktuálnost opírat nezákonnost vydaného rozhodnutí, neboť bylo zcela překonáno prioritním stanoviskem EIA z roku 2016 (nemuselo být tedy obsaženo ve spisovém materiálu). Právě nevyužitelnost stanoviska EIA z roku 2000 vedla k povinnosti provést nový proces EIA podle ustanovení § 23a zákona č. 100/2001 Sb., z něhož vzešlo prioritní stanovisko EIA z roku 2016.

Dále je třeba uvést, že předložení a vyhodnocení variant záměru není z pohledu zákona č. 100/2001 Sb. povinné, je zcela na uvážení oznamovatele, zda k posouzení vlivů předloží záměr v jedné nebo více variantách (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 4As 202/2019 – 87 ze dne 11. 10. 2019, odstavce 52 a 53). Oznamovatel měl povinnost uvést „nástin studovaných hlavních variant a stěžejní důvody pro jeho volbu vzhledem k vlivu na životní prostředí“ podle ustanovení § 23a odst. 5 zákona č. 100/2001 Sb., přičemž historie výběru jedné výsledné varianty, která byla předmětem posouzení v roce 2016, je komplexně zřejmá z podkladů, které měl příslušný úřad v roce 2016 k dispozici pro účely postupu podle cit. ustanovení § 23a zákona č. 100/2001 Sb. To je pak shrnuto i v odůvodnění prioritního stanoviska EIA z roku 2016.

Posouzení jediné varianty v procesu EIA je tak plně v souladu s českým i evropským právem a nelze z této skutečnosti dovozovat nezákonnost procesu EIA či prioritního stanoviska EIA.

Námítky odvolatele tak nejsou důvodné.

3. Podle názoru odvolatele je nutné, aby bylo vydáno nové prioritní stanovisko EIA, které bude skutečně povinným podkladem pro změnu umístění předmětné dálnice D1-0136, nikoliv pro její povolení. Před umístěním záměru lze ve vybraném koridoru procesem SEA v rámci schvalování ZÚR a ÚP vyhledat optimální variantu záměru právě na základě výsledku procesu EIA. V prioritním stanovisku EIA chybí údaje, proč obsahuje jen 18 požadavků z původních 49 stanoviska z roku 2000. Požadavky stanoviska z roku 2000, měly být součástí prioritního stanoviska EIA. Odvolatel požaduje nový proces EIA.

K těmto námitkám odvolatele konstatuji, že prioritní stanovisko EIA bylo vydáno podle ustanovení § 23a zákona č. 100/2001 Sb. a obsahuje veškeré náležitosti potřebné k naplnění zákona 100/2001 Sb. Součástí prioritního stanoviska EIA jsou dle zákona č. 100/2001 Sb. opatření vyplývající z procesu EIA, jejich odůvodnění a účel. Prioritní stanovisko EIA nemusí obsahovat informace o převzetí nebo nepřevzetí podmínek ze stanoviska z roku 2000. Nejedná se o navazující procesy, ale o na sobě vzájemně nezávislá posouzení – jedno staré, nevyužitelné, jedno nové a aktuální.

Při stanovování podmínek prioritního stanoviska EIA (a jejich počtu) byl samozřejmě rovněž zohledněn fakt, že o některých otázkách souvisejících se záměrem bylo již pravomocně rozhodnuto (umístění stavby) – jedná se tedy o právní stav, o kterém se již v dalších řízeních nebude rozhodovat, a není tedy třeba pro tyto otázky stanovovat podmínky. Rovněž byl zohledněn fakt, že předložená dokumentace pro stavební povolení (dále jen „DSP“) již mnohé aspekty, které byly v roce 2000 řešeny formou podmínek stanoviska EIA, řešila přímo. Při stanovení opatření (podmínek) vycházel příslušný úřad zejména z nových odborných studií zpracovaných v roce 2016 (hodnocení vlivů na veřejné zdraví (RNDr. Bohumil Pokorný, CSc., 11/2016); dílčí zprávy o výsledcích revizního biologického průzkumu (HBH Projekt spol. s r.o., Mgr. Tomáš Šikula, 08/2016); posouzení možnosti ovlivnění stávajících studní (Geodrill s.r.o., 05/2016), rešerše geotechnického průzkumu (GeoTec-GS, a.s., 05/2016)) a DSP.

Pokud by se v budoucnu o jiném umístění stavby přece jen rozhodovalo (změna územního rozhodnutí), pak by v případě významných změn záměru došlo podle ustanovení § 23 odst. 8 a § 9a odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb. ke konání zjišťovacího řízení podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. g) zákona č. 100/2001 Sb., a podle jeho výsledku případně i k novému procesu EIA, kde by podmínky k novému umístění logicky mohly být uvedeny.

Co se týče části námítky odvolatele, že posouzení bylo provedeno pro účely povolení, nikoliv pro účely umístění, resp. pro účely změny územního rozhodnutí, k tomu přísluší uvést, že posouzení v procesu EIA se provádí k záměru jako takovému a toto posouzení není zaměřeno na žádné z potenciálních navazujících řízení, neboť je prováděno univerzálně, a je tedy použitelné pro jakékoliv ze všech možných navazujících řízení. Skutečnost, že posouzení bylo provedeno na podkladě DSP, je navíc všeobecně pozitivní a přínosná, protože čím větší detail je znám, tím podrobnější posouzení může proběhnout. Pokud je pak takové posouzení dostatečné pro povolení stavby, tím spíše je dostatečné pro všechna navazující řízení, která povolení stavby předcházejí (např. změna územního rozhodnutí), která jsou řešena v daleko menším detailu a obecněji. Část námítky týkající se výběru vhodné varianty již byla vypořádána (viz vypořádání námitek odvolatele v bodu č. 3).

Námítky odvolatele tak nejsou důvodné.

4. V požadavku č. 18 prioritního stanoviska EIA se uvádí: „Ke kolaudačnímu řízení navrhnout vhodný způsob zimní údržby komunikace snižující využití posypových solí s ohledem na průchod dálnice D1 vnějším ochranným pásmem 2. stupně jímacího území Tavačov, Troubky, Brodek, územím CHOPAV kvartér řeky Moravy a ochranným pásmem zdrojů přírodních minerálních vod Horní Moštěnice.“ Podmínka zcela vylučuje efektivní účast spolků, které podle svých stanov hají ochranu životního prostředí ve správním řízení, v němž by se otázka posypových solí řešila. Takové spolky nejsou účastníky řízení o vydání kolaudačního souhlasu, takže je nezbytné, aby takový projekt byl předložen již do stavebního řízení, aby se s ním spolky seznámily a mohly se k němu připojit.

K těmto námitkám konstatuji, že v důsledku vydání rozsudku KS jim bylo vyhověno změnou formulace této podmínky a jejím přesunutím mezi opatření pro fázi přípravy předmětného záměru, aby řešení těchto opatření bylo součástí územního rozhodnutí o umístění stavby předmětného záměru v souladu s právním názorem uvedeným v rozsudku KS.

Prísluší konstatovat, že k řešení dodržování podmínek z prioritního stanoviska EIA ve fázi přípravy předmětného záměru je kompetentní příslušný úřad vedoucí navazující řízení, nikoliv ministerstvo.

Námitkám odvolatele tak bylo vyhověno v souladu s právním názorem vysloveným v rozsudku KS.

5. Odvolatel namítá, že pobyt u rodinného domu v Dluhonicích je z hlediska nadlimitního znečištění ovzduší koncentracemi PM₁₀ (denní) a benzo(a)pyrenu (roční) velmi rizikový a umístění dálnice D1-0136 přes okraj Dluhonic pomáhá nepříznivému stavu. Trasa dálnice by měla být odsunuta aspoň o 150 metrů.

K těmto námitkám konstatuji, že přílohou podkladu pro postup podle ustanovení § 23a zákona č. 100/2001 Sb. je Posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví (RNDr. Marcela Zambojová, držitelka osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví uděleného Ministerstvem zdravotnictví ČR, říjen 2016). V případě suspendovaných částic PM₁₀ lze konstatovat, že v současné době požadované průměrné roční koncentrace PM₁₀ překračují hodnoty doporučené Světovou zdravotnickou organizací. Na druhou stranu průměrné roční koncentrace PM₁₀ v imisním pozadí splňují hodnoty platných imisních limitů stanovených v české legislativě na ochranu zdraví obyvatel. Na imisní limity je třeba pohlížet jako na společensky přijatelné riziko, nikoli bezpečnou hranici. Karcinogenní riziko odpovídající požadovým koncentracím benzo(a)pyrenu se pohybuje v řešené lokalitě na relativně nepříznivé úrovni. Nejedná se však o lokální nepříznivou situaci, ale o realitu na území celé ČR. Imisní příspěvek řešeného záměru však stávající riziko významně nenavýší.

Z provedeného Posouzení vlivu imisí na veřejné zdraví vyplývá, že realizace předmětného záměru je z hlediska vlivu na veřejné zdraví přijatelná. Nedojde v obytné zástavbě k významným změnám v průběhu posuzovaných let, z hlediska zdravotních účinků jsou změny dobře přijatelné. Záměr je situován v oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší z hlediska krátkodobých koncentrací PM₁₀ a ročních koncentrací benzo(a)pyrenu. Záměr sám o sobě překročení imisních limitů nezpůsobí. Otázka změny trasy není předmětem prioritního stanoviska EIA. Takovou otázku by musel řešit oznamovatel (stavebník) v případě, že by jím navržená trasa byla z jakéhokoli důvodu reálně neakceptovatelná. Z pohledu vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví nebyla v prioritním stanovisku EIA neakceptovatelnost předmětného záměru shledána, a z pohledu EIA tedy není ke změně trasy žádný důvod.

Námítky odvolatele tak nejsou důvodné.

6. Odvolatel konstatuje, že prioritní stanovisko EIA na str. 31 uvádí, že pokud budou protihlukové stěny (dále také „PHS“) z průhledného materiálu, tak se doporučuje, aby byly vytvořeny neprůhledné pásy o min. šířce 2,5 cm, které by byly od sebe vzdáleny max. 12 cm. Vzdálenost pásů od sebe až 12 cm nezajistí ochranu malých ptáků, a proto je doporučováno u svislých pásů vzdálenost max. do 10 cm a u vodorovných pásů max. 5 cm.

K těmto námitkám uvádím, že na str. 31 prioritního stanoviska EIA je uvedeno jeho odůvodnění, nikoliv výroková část. Jsou zde rekapitulována opatření uvedená v podkladech pro vydání prioritního stanoviska EIA. Z pohledu zákona č. 100/2001 Sb. se jedná o detail, který běžně v procesech EIA není do této úrovně podrobnosti řešen. Tato opatření byla stanovena na základě závěrů migrační studie. Dále lze konstatovat, že vzhledem k celkovému charakteru biokoridoru LBK 9, kdy jeho větší část je vedena přes intenzivně obdělávaná pole bez doprovodné zeleně, a s ohledem na vhodné dostatečně kapacitní přechody přes další dotčené biokoridory, je negativní vliv na ÚSES považován za akceptovatelný. Přísluší učinit závěr, že odůvodnění výše uvedeného je dostatečné z hlediska požadavků zákona č. 100/2001 Sb., vzhledem k vyhodnocení v rámci migrační studie. Migrační studie byla vyhotovena v květnu 2016 řešitelským týmem ve složení: Mgr. Jan Michalička (Ecological Consulting a.s., ochrana životního prostředí, zoologie) a Mgr. Martina Fialová, Ph.D. (autorizovaná osoba k provádění posouzení podle ustanovení § 45i zákona č. 114/1992 Sb., ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a autorizovaná osoba ke zpracování biologických hodnocení dle ustanovení § 67 tohoto zákona).

Odbornost zpracovatelů migrační studie je dostatečná pro stanovení výše uvedeného doporučení. Za rozhodující v této věci lze považovat postoj dotčeného orgánu ochrany přírody v příslušných správních řízeních, který může dle své kompetence uplatnit požadavek na jiné rozměry pískovaných pásů na PHS. Nemá to však vliv na výrokovou část ani na zákonnost prioritního závazného stanoviska EIA.

Námítky odvolatele tak nejsou důvodné.

K námitkám spolku Voda z Tetčic, z.s. (číslováno v návaznosti na číslování předchozích námitek).

7. Odvolatel konstatuje, že trasa záměru je přes zastavěné území obce. Realizace záměru zhorší dosud příznivý stav životního prostředí, zejména obyvatel obce Dluhonice. Zásadně nesouhlasí s vedením dálnice D1 přes zastavěné území obce Dluhonice. Ochrana zdraví většiny nemůže být vykoupována zhoršením zdraví menšiny obyvatel Dluhonic.

K těmto námitkám konstatuji, že se jedná o námitky, které byly vypořádány pod bodem č. 5, na který tímto odkazuji.

Námítky odvolatele nejsou důvodné.

8. Podle odvolatele je závazné stanovisko k ověření změn neověřitelné a nekomplexní. Ministerstvo údajně nadržovalo žadateli při jeho vydání. Příslušný úřad měl uplatnit ustanovení § 9a zákona 100/2001 Sb. a neměl toto stanovisko vydat. Uvedené stanovisko je nezákonné, příslušný úřad nadržoval žadateli při jeho vydání. Závazné stanovisko k ověření změn je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a odůvodnění je vágní.

K těmto námitkám konstatuji, že k vyhodnocení případných změn záměru slouží závazné stanovisko vydané dle ustanovení § 9a odst. 6 zákona (verifikační závazné stanovisko). Pokud by došlo ke změnám záměru, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, vydal by příslušný úřad nesouhlasné závazné stanovisko a takové změny by se staly předmětem posuzování podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. g) zákona č. 100/2001 Sb. (změny musí být posouzeny minimálně ve zjišťovacím řízení). Verifikační závazné stanovisko je nutné vydat do každého dílčího navazujícího řízení vedeného k záměru. Na základě žádosti a předložených podkladů bylo vydáno závazné stanovisko k ověření změn. Toto závazné stanovisko bylo vydáno v souladu s aktuálně platným zákonem č. 100/2001 Sb. Součástí žádosti o toto stanovisko byl mimo jiné dokument obsahující úplný popis změn a dokumentace pro příslušné navazující řízení. Náležitosti ustanovení § 9a odst. 6 zákona 100/1000 Sb. byly splněny na základě výše uvedeného. Předmětné podklady byly doručeny v rámci zákonné lhůty. Doplnění žádosti o vydání závazného stanoviska k ověření změn ze dne 14. 12. 2017 (žádost o vydání tohoto stanoviska byla doručena dne 3. 2. 2017) nelze považovat za nedostatek žádosti, a není proto důvod žádost zamítnout nebo vydat nesouhlasné závazné stanovisko. Doplnění žádosti o vydání uvedeného stanoviska nelze považovat za „nadržování žadatelů“, jak se nesprávně domnívá odvolatel. Příslušný úřad musí postupovat tak, aby neměl v rozhodované věci žádné pochybnosti (zásada materiální pravdy). Za tímto účelem je naopak žádoucí a nezbytné vyžádat si doplnění podkladů od žadatele. Pro doplňování žádosti rovněž zákon nestanoví žádné lhůty, takže nelze tvrdit jejich nedodržení. Všechny uvedené změny byly ze strany ministerstva vyhodnoceny. Ministerstvo odůvodnilo svoje závěry k těmto změnám. Není proto zřejmé, v čem konkrétně má být dle odvolatele spatřována případná „nekomplexnost a nepřezkoumatelnost“ či nezákonnost tohoto stanoviska, a není tedy ani zřejmý důvod předmětného požadavku odvolatele. Námitka, že formulace odůvodnění jsou vágní, se nezakládá na skutečnosti. V odůvodnění závazného stanoviska k ověření změn jsou podrobně popsány identifikované změny a u každé z nich je podrobně uveden postoj správního orgánu vedoucí proces EIA k této změně. Část odůvodnění, kterou odvolatel označuje za vágní, je pak již pouze rekapitulací, shrnutím či celkovým závěrem, který následuje až za podrobným odůvodněním postoje ke změnám (a vychází z něj).

Dospěl jsem k závěru, že v závazném stanovisku k ověření změn nelze identifikovat podezření na jeho rozpor s právními předpisy, který by mohl mít vliv na výrokovou část tohoto stanoviska a který by tak byl způsobilý negativně ovlivnit další průběh navazujících řízení. Současně je třeba dodat, že není pravdou, že v postupu podle ustanovení § 9a odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb. se hodnotí záměr jako celek. Naopak v tomto postupu se hodnotí výhradně předmět navazujícího řízení a posuzuje se, zda a jak moc se tato část záměru (která je předmětem dílčího navazujícího řízení) změnila oproti tomu, jak byla tato část řešena a posouzena v procesu EIA k původnímu záměru. V tomto postupu tedy logicky nemohou být nijak hodnoceny části záměru, které z jakéhokoliv důvodu nejsou předmětem daného navazujícího řízení. Otázka, zda některé stavební objekty mají nebo nemají být předmětem daného navazujícího řízení, pak není otázka na správní orgán příslušný k procesu EIA, ale na správní úřad, který má vedení daného navazujícího řízení ve své gesci. Tato otázka rovněž nemá a nemůže mít vliv na zákonnost prioritního stanoviska EIA ani závazného stanoviska k ověření změn.

Námitky odvolatele tak nejsou důvodné.

9. Odvolatel konstatuje, že prioritní stanovisko EIA nemůže být podkladem navazujícího řízení ani podkladem pro vydání závazného stanoviska k ověření změn. Prioritní stanovisko EIA je podle odvolatele zcela nedostatečné, nezákonné a navíc nepřezkoumatelné. Podkladem prioritního stanoviska EIA byla dokumentace pro stavební povolení místo dokumentace pro územní řízení. Dále byla napadena podmínka č. 18 prioritního stanoviska EIA a jeho odůvodnění.

K těmto námitkám uvádím, že na základě ustanovení § 23a odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb. příslušný úřad vydá k prioritnímu dopravnímu záměru závazné stanovisko k vlivům prioritního dopravního záměru na životní prostředí, které je podkladem pro vydání rozhodnutí v navazujícím řízení. Přísluší tak učinit závěr, že prioritní stanovisko může být podkladem pro příslušné navazující řízení.

Podle ustanovení § 23a odst. 5 zákona č. 100/2001 Sb. se prioritní závazné stanovisko vydává na podkladě „popisu aktuálního technického řešení záměru a jeho vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví“, který musel být (a byl) oznamovatelem předložen jako součást žádosti o vydání prioritního závazného stanoviska. Pro naplnění tohoto kritéria byla předložená DSP plně postačující. Není zřejmé, proč by měla být podle odvolatele překládána namísto DSP spíše DÚR. Není to zřejmé tím spíše, že DSP obecně obsahuje mnohem detailnější a přesnější informace o záměru a navíc v daném případě i nejaktuálnější dostupné informace o záměru. Nehledě na to, že požadavek zákona by byl naplněn jakýmkoliv komplexním „popisem aktuálního technického řešení záměru a jeho vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví“, nemuselo se tedy nutně jednat ani o DSP ani o DÚR, nicméně považuji předložení DSP jako výrazně vhodnější, než kdyby byla předložena obecnější DÚR. Pokud odvolatel staví svoji námitku na skutečnosti, že nyní jde o „řízení o změně územního rozhodnutí“, a proto se domnívá, že podkladem pro prioritní závazné stanovisko tedy měla být „dokumentace pro změnu územního rozhodnutí“, pak je taková námitka i úvaha odvolatele, která k ní vedla, zcela lichá.

Podkladem pro prioritní závazné stanovisko nutně musí (musel) být podklad, který komplexně řeší předmětný záměr v celém jeho rozsahu, a to v nejdetailnější dostupné formě. Toto kritérium splnila právě DSP. Naopak „dokumentace pro změnu územního rozhodnutí“ takové kritérium nesplňuje, neboť neřeší záměr jako celek, nýbrž pouze dílčí změny oproti pravomocnému územnímu rozhodnutí.

Z požadavku odvolatele není zřejmé, v čem konkrétně je spatřována případná nezákonnost prioritního stanoviska EIA, a není tedy ani zřejmý důvod předmětného požadavku. V napadeném prioritním stanovisku EIA nebylo identifikováno podezření na rozpor s právními předpisy, který by mohl mít vliv na výrokovou část stanoviska, a mohl by tak negativně ovlivnit další průběh navazujících řízení.

Ke stejným námitkám ve vztahu k podmínce č. 18 prioritního stanoviska EIA bylo poskytnuto vypořádání pod bodem č. 4, na které se tímto odkazuje.

Námitky odvolatele tak nejsou důvodné.

10. Odvolatel uvádí, že prioritní stanovisko EIA nemůže být založeno na podkladě jiných závazných stanovisek; současně uvádí, že v prioritním závazném stanovisku absentuje informace, na základě kterých závazných stanovisek byly stanoveny podmínky prioritního stanoviska EIA.

K těmto námitkám přísluší konstatovat, že zákon č. 100/2001 Sb. nestanoví konkrétní podobu podkladu, na základě kterého má být prioritní závazné stanovisko vydáno. V ustanovení § 23a zákona č. 100/2001 Sb. je toliko stanoveno, že prioritní závazné stanovisko se „vydává na základě žádosti oznamovatele, jejíž součástí je podklad obsahující popis aktuálního technického řešení záměru a jeho vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví...“.

Tímto pokladem tedy bez pochyby může být předložená DSP, včetně k ní doložených závazných stanovisek dotčených orgánů. Odůvodnění stanovených podmínek je podrobně uvedeno na str. 8 a 9 prioritního stanoviska EIA, přičemž jejich stanovení proběhlo na základě podkladů, které byly pro proces EIA předloženy, a po správní úvaze správního orgánu příslušného k procesu EIA.

Námítky odvolatele tak nejsou důvodné.

11. Odvolatel dále uvádí, že si lze povšimnout výrazného rozdílu mezi textem prioritního stanoviska EIA a textem závazného stanoviska k ověření změn.

K těmto námitkám uvádím, že uvedené námitky nelze nijak rozporovat. Důvodem rozdílnosti těchto stanovisek je to, že obě závazná stanoviska mají formálně zcela jiný účel, a proto je logické, že mají i odlišný obsah, který vyplývá ze zákona č. 100/2001 Sb. Účelem prioritního stanoviska EIA je vyhodnotit vlivy celého záměru na životní prostředí a veřejné zdraví. V úvodních částech stanoviska je proto popsán celý záměr, a to bez označení konkrétních stavebních objektů, nýbrž obecněji. Přesto je zde popis vzhledem k pokročilé přípravě záměru popsán zřetelně podrobněji, než v jiných stanoviscích EIA k obdobným typům záměrů. Stavební objekty nejsou vyjmenovány zejména proto, že to není běžné, a proto, že prioritní stanovisko neslouží jako poklad pro jediné navazující řízení, ale pro různá navazující řízení, takže je žádoucí spíše obecnější popis.

Účelem ověřujícího stanoviska (závazného stanoviska k ověření změn) je ověřit změny záměru mezi procesem EIA a konkrétním navazujícím řízením. V těchto případech je naopak standardní, že se do tohoto závazného stanoviska převezme konkrétní předmět navazujícího řízení (tedy výčet konkrétních stavebních objektů, které jsou předmětem tohoto konkrétního navazujícího řízení), aby bylo zřejmé, k jakému předmětu navazujícího řízení se toto závazné stanovisko k ověření změn záměru vztahuje. Správní orgán příslušný k procesu EIA při vydávání tohoto závazného stanoviska zkoumá, zda a jak tyto stavební objekty, které jsou předmětem navazujícího řízení, byly popsány a posouzeny v procesu EIA a zda zde nejsou významné rozdíly. Tato úvaha nicméně z odůvodnění závazného stanoviska k ověření změn přímo vyplývá.

Námítky odvolatele tak nejsou důvodné.

12. Odvolatel spatřuje rozpor výroku a odůvodnění prioritního stanoviska EIA spočívající v tom, že odůvodnění obsahuje soupis některých minimalizačních opatření z hlediska vlivů záměru, zatímco výroková část tato opatření neobsahuje.

K těmto námitkám konstatuji, že prioritní stanovisko EIA bylo formulováno na základě předložených podkladů, které již obsahovaly některá minimalizační opatření. Provedené posouzení je tedy provedeno s tím, že se s realizací těchto opatření v podkladech automaticky počítá, a není tedy důvod tato opatření stanovovat jako podmínky závazného stanoviska. Realizace těchto opatření je v podkladech obsažena stejně, jako je v těchto podkladech obsažena realizace záměru. Jde tedy o nedílnou součást záměru. Jinými slovy stejně jako není třeba do podmínek prioritního stanoviska vkládat podmínku, že předložený záměr má být realizován, není tam třeba vkládat ani podmínku, že opatření, která jsou součástí navrženého záměru, mají být realizována. Realizace obojího je samozřejmá.

Námítky odvolatele tak nejsou důvodné.

13. Námítky odvolatele k otázce souladu předmětného záměru se Zásadami územního rozvoje Olomouckého kraje (dále jen „ZÚR OLK“).

K těmto námitkám konstatuji, že záměr může být do procesu EIA předložen plně dle návrhu a představ oznamovatele. Úkolem správního orgánu příslušného k procesu EIA je takový záměr posoudit, což se stalo.

Otázka, zda záměr je nebo není v souladu se ZÚR OLK, je pro provedení příslušného posouzení podle zákona č. 100/2001 Sb. zcela irrelevantní a má výhradně informativní charakter. Skutečnost, že se posuzovaný záměr neliší od záměru, který byl již v minulosti v procesu EIA posouzen, je logicky pozitivní.

Uvedené námitky tak nejsou důvodné.

14. Odvolatel rozporuje plnění lhůt uvedených v ustanovení § 9a odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb.

K tomu uvádím, že odvolatel se domnívá, že kvůli tomu, že žádost o změnu územního rozhodnutí byla podána před účinností novely zákona č. 100/2001 Sb., která zavedla aktuální znění ustanovení § 9a odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb., by mělo být nyní (resp. v rámci vydání závazného stanoviska k ověření změn) ověřeno splnění tehdejší právní úpravy platné před novelizací.

K ustanovení § 9a odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb. v jeho aktuálním znění nestanovil zákon č. 326/2017 Sb. žádné přechodné ustanovení, takže se podle jeho aktuálního znění musí postupovat ihned po nabytí účinnosti, tedy od 1. 11. 2017.

Závazné stanovisko k ověření změn mohlo být vydáno až po oznámení o zahájení navazujícího řízení, tj. nejdříve po 4. 4. 2018. Splnění zákonných povinností je v závazném stanovisku k ověření změn posuzováno ke dni jeho vydání, tj. k 23. 4. 2018. V té době již platila dnešní úprava ustanovení § 9a odst. 6 zákona č. 100/2001 Sb., podle které lze žádost o toto stanovisko podat nejdříve 90 dnů před podáním žádosti a nejpozději v den podání žádosti o zahájení navazujícího řízení. Protože obě žádosti byly předloženy ještě před nabytím účinnosti zákona č. 326/2017 Sb., který tento požadavek zavedl, nemohlo být v době vydání závazného stanoviska k ověření změn splnění tohoto požadavku vyžadováno, a tedy ani posuzováno.

Nad rámec uvedeného přísluší konstatovat, že povinnost, která platila před 1. 11. 2017, tj. předložit žádost o závazné stanovisko k ověření změn 30 a víc dnů před podáním žádosti o zahájení navazujícího řízení, oznamovatel tehdy splnil, když žádost o uvedené stanovisko předložil 52 dnů před podáním žádosti o zahájení navazujícího řízení. V době vydání závazného stanoviska k ověření změn však již tato povinnost neplatila, a tak se jí správní orgán příslušný k procesu EIA při vydání závazného stanoviska k ověření změn logicky nezabýval.

Námitky odvolatele tak nejsou důvodné.

K právnímu názoru vyslovenému v rozsudku KS přísluší konstatovat, že námitky soudu, že možnost znečištění recipientů, zejména řeky Bečvy, posypovou solí, které může být důvodem negativního vlivu, není údajně nikde řešena, a to ani v předmětu územního rozhodnutí, a že případná výjimka podle ustanovení § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, musí být vydána před umístění stavby předmětného záměru, neodpovídají skutečností, které vyplývají ze spisu.

Projektová dokumentace pro změnu územního rozhodnutí (Aktualizace DÚR, Dopravoprojekt Brno a.s., 2016) a dokumentace pro územní rozhodnutí (DÚR, Dopravoprojekt Brno a.s., 2005), která byla podkladem pravomocného územního rozhodnutí z roku 2006 (Územní rozhodnutí č.32/2006 ze dne 3. 3. 2006 o umístění stavby Dálnice D1, stavba 0136 Říkovice - Přerov), se podrobně zabývají odvedením povrchových vod z dálnice D1 systémem kanalizací a navazujících vodohospodářských objektů v návaznosti na průchod stavby ochranným pásmem minerálních vod a CHOPAV řeky Moravy a se zohledněním požadavků na zimní údržbu, které jsou uvedeny

v ustanovení § 43 vyhlášky č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, kde je uvedeno, že na dálnicích je třeba používat zásadně chemické rozmrazovací materiály, pokud pro danou stavbu není vydán zákaz takového materiálu používat (pro stavbu dálnice D1, 0136 Říkovice - Přerov takový zákaz vydán nebyl).

V návaznosti na tyto skutečnosti bylo přistoupeno ke striktnímu oddělení povrchových vod z vozovky dálnice, které mohou být zasaženy ropnými látkami, respektive chemickými rozmrazovacími prostředky zimní údržby. Dálnice je v celé své délce vybavena monolitickými betonovými žlaby, respektive štěrbínovými žlaby, ze kterých je přes uliční vpusti voda bodově soustředěna do dálničních kanalizací (SO 301 – SO 316). Dálniční kanalizace jsou spádovány do navržených záchytných usazovacích nádrží, respektive do retenčních nádrží (SO 331 – SO 344). Přечиštěné vody jsou následně kanalizačním potrubím zaústěny do přilehlých vodotečí. Podrobný popis všech vodohospodářských objektů je uveden v projektové dokumentaci Aktualizace DÚR, Dopravoprojekt Brno a.s., 2016, v části B Souhrnná technická zpráva a graficky je patrný z příloh C.3 Koordinační situační výkres.

Systém odvodnění je koncipován tak, aby největší objem povrchových vod z vozovky dálnice byl po sedimentaci v retenčních nádržích a po přечиštění v záchytných usazovacích nádržích odváděn do nejvodnatějšího vodního toku, kterým je řeka Bečva. Do řeky Bečvy je odváděna povrchová voda z úseku dálnice km 79,450 – km 85,400. To znamená, že voda ze 2/3 celkové délky navrhované dálnice je odváděna do řeky Bečvy. Z tohoto důvodu je v projektové dokumentaci navržen stavební objekt SO 364 Výtlačný řád od ČS a stavební objekt SO 391 čerpací stanice v km 81,150. Těmito objekty je voda z povrchu dálnice v km 79,450 – km 81,650 přečerpávána do dálniční kanalizace SO 308 Dešťová kanalizace km 81,60 – 82,23, odkud je gravitačně vedena do řeky Bečvy. Zbývající část dálnice, 1/3 délky dálnice v úseku km 75,660 – km 79,400, je odváděna přes záchytné usazovací nádrže do vodních toků Moštěnka, Dobřický potok a Svodnice.

Vody ze svahů zemních těles, u kterých nehrozí kontaminace dálniční dopravou, jsou zasakovány přímo na dálničním tělese. Zemní těleso dálnice je navrženo z propustného materiálu s ohumusováním tloušťky 30 cm, které umožní zatravnění zemních těles, výsadbu soliterních dřevin a listnatých keřů. Tyto úpravy zajišťují začlenění stavby dálnice do krajiny.

Pro objektivní možnost sledování a posouzení možnosti ovlivnění povrchových a podzemních vod stavbou dálnice D1, 0136 Říkovice - Přerov je v projektové dokumentaci uvažováno s kvalitativním a kvantitativním monitoringem parametrů podzemní a povrchové vody. Monitoring je součástí stavebního objektu SO 199 Monitoring (součástí dokumentace DSP z 5/2016, která byla podkladem pro vydání prioritního stanoviska EIA). Totožný SO 199 Monitoring je i součástí dokumentace pro stavební povolení 6/2018, která bude podkladem pro vydání stavebního povolení. Se zahájením monitoringu je počítáno rok před zahájením stavby, po celou dobu výstavby dálnice D1 a také ve fázi počátečního provozu.

Monitoring podzemních a povrchových vod je souvisle zajišťován od roku 2018. K monitoringu podzemních vod jsou využívány stávající HG vrty, ostatní HG vrty, individuální zdroje užitkové vody, objekty Precheza a pozorovací objekty ČHMÚ. Monitoring povrchových vod je zaměřen na vodní Toky Dobřický potok, Moštěnka, Mlýnský náhon, Svodnice a Bečva. Na všech místech v křížení s trasou dálnice jsou odebírány vzorky vody vždy 50 m nad trasou vlastního tělesa dálnice a vždy v místě pod vyústěním povrchových vod ze stavby dálnice do výše uvedených toků.

V kontextu závěru rozsudku KS nutno doplnit, že již nyní je v přípravě pro účely územního řízení vyhotovení „Návrhu plánu zimní údržby komunikace“ upravující využití posypových solí

a současně zahrnující opatření k prevenci, vyloučení, nebo snížení nepříznivých vlivů na životní prostředí, zejména pak kvalitu vod.

Z doposud zjištěných informací získaných při projektové přípravě stavby je zřejmé, že vliv solení předmětné pozemní komunikace (dálnice) na všechny dotčené vodoteče bude velmi malý a odtékající vody z této komunikace budou v plné míře splňovat kvalitativní ukazatele znečištění stanovené příslušnými právními předpisy na ochranu vod. Koncentrace CL iontů bude u větších toků (Bečva, Moštěnka) ovlivněna jen minimálně a zůstane velmi nízká. Totéž lze konstatovat i v případě menších toků (Dobrčický potok, Svodnice), kdy jejich ovlivnění bude nízké, s dostatečnou rezervou do emisních hodnot stanovených právními předpisy. Uvedené lze doložit vyjádřením správce citovaných vodních toků Povodí Moravy a.s. ze dne 18. 12. 2018 (je součástí správního spisu), kde Povodí Moravy a.s. ke změně územního rozhodnutí konstatuje, že z hlediska zájmů daných platným Národním plánem povodí Dunaje a plánem dílčího povodí Moravy (ustanovení § 24 až 26 vodního zákona) je předmětný záměr možný, protože lze předpokládat, že záměrem nedojde ke zhoršení chemického stavu a ekologického stavu/potenciálu dotčených útvarů povrchových vod a chemického stavu a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod, a že nebude znemožněno dosažení jejich dobrého stavu/potenciálu. Toto hodnocení vychází z posouzení souladu daného záměru s výše uvedenými platnými dokumenty.

Co se týká možného dotčení, resp. negativního ovlivnění zvláště chráněných živočichů v dotčených vodních tocích (viz výše), pak je rovněž možno konstatovat, že toto ovlivnění bude nevýznamné, jak lze dovodit z Biologického průzkumu pro řízení o výjimce z druhové ochrany (HBH projekt spol. s r.o., Brno, 12/2016), který byl podkladem pro rozhodnutí ve věci povolení výjimky ze zákazu u zvláště chráněných živočichů pro předmětný záměr. Rozhodnutí o povolení výjimky ze zákazu u zvláště chráněných živočichů, č.j.KUOK 25422/2017, bylo vydáno Krajským úřadem Olomouckého kraje, odborem životního prostředí a zemědělství, dne 24. 5. 2017, rozhodnutí o odvolání pak bylo Ministerstvem životního prostředí vydáno dne 2. 10. 2017 pod č.j. MZP/2017/570/119 (obě rozhodnutí jsou součástí správního spisu).

Stavba dálnice D1, 0136 Říkovice – Přerov se na začátku úpravy napojuje na předchozí úsek dálnice D1, 0135 Kroměříž – Říkovice. Zde je dálniční doprava provizorním připojením převedena na stávající silnici I/55. Veškerá dálniční doprava je od tohoto místa vedena po silnici I/50 přes centrum města Přerova a následně se v místní části Přerov - Předmostí napojuje na navazující úsek D1 0137 Přerov – Lipník nad Bečvou a dálnice pokračuje dále směrem na Ostravu. Stavba D1, 0136 Říkovice - Přerov je posledním chybějícím dálničním úsekem D1. Odvodnění stávající silnice I/55, po které je vedena veškerá dálniční doprava, je řešeno pouze patními příkopy podél zemního tělesa a všechny povrchové vody jsou z vozovky odváděny přímo do přilehlých vodotečí bez jakéhokoliv přečištění. Silnice I/55 kříží vodní toky Dobrčický potok, Moštěnka, Mlýnský náhon a řeku Bečvu.

Ze všech výše uvedených důvodů jsem rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části I. a II. tohoto závazného stanoviska.

Mgr. Richard Brabec
ministr životního prostředí

Toto závazné stanovisko obdrží:

1. Krajský úřad Olomouckého kraje
odb. strategického rozvoje kraje
odd. stavebního řádu
k č.j. KUOK 126081/2020
Jeremenkova 40a
779 00 Olomouc
2. MŽP, odbor posuzování vlivů na ŽP a IP (710)
zde